

REFERAT Formannskapet d. 06-05-2026

Møtedato Onsdag d. 06. maj 2026 kl. 09:00

Møtested Teateret / Formannskapssalen

Indholdsfortegnelse

Møtedokumenter.....	3
Behandling av utvalgssak.....	7
Godkjenning av protokoll fra møte 22.04.2026.....	8
Høringsuttalelse - forslag til endringer i vannforskriften.....	10

Punkt .: Møtedokumenter

Bilag

Presentasjon beredskap Sigurd Paulsen

Eldrerådet Folkehelseløft for Kristiansand

Komplett innkalling_ Formannskapet (06.05.2026)

Cities4Democracy

Saksliste Formannskapet 06.05.2026

PROTOKOLL FORMANNSKAPET

Dato: 06.05.2026
Sted: Teateret / Formannskapssalen
Behandlede saker: 34/26 - 35/26
Møtets varighet: Kl. 09.00 til 12.15
Møteleder: Ordfører Mathias Bernander

Til stede:

Mathias Bernander (H)
Norunn Tveiten Benestad (H)
Nicolai Østeby (H)
Charlotte Beckmann Finnestad (KRF)
Sigrun Sæther (KRF)
Atle Aasen (KRF) for
Jacob Haugmoen Handegard (V)
Tom Jørgensen (FRP)
Julie Hetland (FRP)
Svein-Harald Mosvold Knutsen (PP)
Kenneth Mørk (AP)
Adriana Ruiz Parada (AP)
Tonje Jondahl Alvestad (SV)
Kasper Bekkeli Espeland (Rødt)
Erik Rostoft (PS)

Forfall:

Jonas Ek (KRF)

Til stede fra administrasjonen:

Kommunedirektøren
Direktør for by- og stedsutvikling
Direktør for organisasjon og teknologi
Formannskapssekretæren

Dessuten møtte:

Arild Birkenes, leder eldrerådet
Sigurd Paulsen, beredskapssjef

Presentasjon av Eldrerådets vedtak om folkehelseløftet ved Arild Birkenes, leder eldrerådet

- Folkehelseløft for Kristiansand
- Utfordringsbilde
- Eldre er en ressurs
- Eldrerådets rolle
- Anbefalinger
- Hvorfor det haster
- Eldrerådet står klar
- Avslutning

Deretter spørsmålsrunde og kommentarer.

Oppdatering om beredskap inkludert verbalforslag ved beredskapssjef Sigurd Paulsen

- Kort om oppdatering trusselbildet
- Justis- og beredskapsdepartementet; 16.03.26 – kommunens roller i kriser og krig
- Statsforvalterens forventninger pr. 16.03.26
- Formannskapetets vedtak i KS debatthefte «styrket beredskap i kommunene»
- Kommunens rolle i krise og krig
- Kommuner og fylkeskommuner – roller og ansvar i krise – krig
- Kommunal beredskapsplikt
- Årlig kommunalt beredskapsråd
- Samordnet varslings, evakuering og beskyttelse
- Verbalforslag beredskap – løypemelding
- Status tilfluktsrom – Kristiansand kommune som eier
- Fordeling av plasser på ulike byggkategori
- Status arbeid med tilfluktsrom i kommunen
- Informasjonspunkter
- Prosjekt Climarespons – varslings ved flom
- Kommunens arbeid og deltakelse i øvelser i Totalforsvarsåret 2026

Deretter spørsmålsrunde.

34/26 Formannskapssak:
Godkjenning av protokoll fra møte 22.04.2026
(ark.nr. 2026000039)

Formannskapetets vedtak:

Formannskapet godkjenner protokoll fra formannskapetets møte 22.04.2026.
(Enst.)

Formannskapssak:
35/26 Høringsuttalelse - forslag til endringer i vannforskriften §§ 8, 9, 25 og 29
(ark.nr. 2026003716)

Formannskapets vedtak:

1. Formannskapet vedtar å gi vedlagte høringsuttalelse
2. Formannskapet ser med bekymring på tilstanden til vannforekomstene i Kristiansand og ser utfordringer med å fjerne unntaksbestemmelsene. Dersom det ikke etableres gode statlige støtteordninger for å gjennomføre nødvendige tiltak for å følge opp forskriften vil Kristiansand kommune etter all sannsynlighet måtte redusere miljømålene for vannkvalitet i vårt planverk jfr. §10 i vannforskriften.
(Enst.)

Møtet hevet.

Punkt .: Behandling av utvalgssak

Punkt 34/26: Godkjenning av protokoll fra møte 22.04.2026

Bilag

Protokoll Formannskapet 22.04.2026

Dato 27. april 2026
Saksnr.: 2026000039-40
Saksbehandler Anne Lise H Aabø
Godkjent av Camilla Dunsæd

Saksgang
Formannskapet

Møtedato
06.05.2026

Godkjenning av protokoll fra møte 22.04.2026

Forslag til vedtak

[Formannskapet godkjenner protokoll fra formannskapets møte 22.04.2026.](#)

Vedlegg:
Protokoll fra formannskapets møte 22.04.2026

Punkt 35/26: Høringsuttalelse - forslag til endringer i vannforskriften

Bilag

Vedtak ARMU, 30042026, Sak 78/26, Høringsuttalelse - forslag til endringer i vannforskriften §§ 8, 9, 25 og 29

Vedlegg Høringssvar fra Kristiansand kommune - endringer i vannforskriften

Høringsbrev om forslag til endringer i vannforskriften

Høringsnotat om endringer i vannforskriften §§ 8, 9, 25 og 29

Dato 15. april 2026
Saknr.: 2026003716-2
Saksbehandler Alena Bohackova
Godkjent av Stein Erik Watne
Harald Eiof Karlsen
Tone Iglebæk
Camilla Bruno Dunsæd

Saksgang

Areal- og miljøutvalget
Formannskapet

Møtedato

30.04.2026
06.05.2026

Høringsuttalelse - forslag til endringer i vannforskriften §§ 8, 9, 25 og 29

Forslag til vedtak

1. Formannskapet vedtar å gi vedlagte høringsuttalelse
2. Formannskapet ser med bekymring på tilstanden til vannforekomstene i Kristiansand og ser utfordringer med å fjerne unntaksbestemmelsene. Dersom det ikke etableres gode statlige støtteordninger for å gjennomføre nødvendige tiltak for å følge opp forskriften vil Kristiansand kommune etter all sannsynlighet måtte redusere miljømålene for vannkvalitet i vårt planverk jfr. §10 i vannforskriften.

Sammendrag

Klima- og miljødepartementet har sendt på høring forslag til endringer i vannforskriften §§ 8, 9, 25 og 29, for å bringe norsk regelverk fullt ut i samsvar med EUs vanndirektiv (vanndirektivet 2000/60/EF). Den viktigste endringen er at muligheten til å utsette miljømål på grunn av tekniske forhold eller uforholdsmessige kostnader faller bort etter 2028, og etter 2033 vil kun naturforhold kunne begrunne fristutsettelse.

Kristiansand kommune har 170 vannforekomster, men bare 45 av dem oppnår miljømålene i dag. Av de øvrige har 4 fristutsettelse grunnet kostnader eller tekniske utfordringer, 3 har fått mindre strengt miljømål, 69 har fristutsettelse grunnet naturforhold, og 94 oppnår ikke miljømålene i dag.

Situasjonen er særlig krevende i Kristiansandsfjorden, der de fleste vannforekomstene ikke oppnår miljømålene. Utfordringene skyldes både aktive forurensningskilder og omfattende historisk industriforurensning i sjøsedimentene. Et statlig støttet oppryddingstiltak i 2002–2010 ga ikke tilstrekkelig effekt, og ytterligere koordinerte tiltak er nødvendig. Det er viktig for Kristiansand kommune at staten, gjennom Miljødirektoratet, tar initiativ til et nytt og målrettet oppfølgingsprosjekt for forurensede sedimenter i Kristiansandsfjorden.

Regelverksendringene vil øke presset på kommunen både som sektormyndighet og tiltakshaver. Når kostnad og teknisk vanskelighetsgrad ikke lenger er gyldige årsaker til

fristuttsettelse, kan presset øke for å gjennomføre tiltak raskere, selv om tiltaket har høy kostnad. Utfordringen deles av mange kommuner. Dersom unntaksmulighetene strammes inn uten at staten mobiliserer tilstrekkelige virkemidler og finansiering, risikerer staten selv manglende måloppnåelse etter direktivet.

Utfordringen er ikke unik for Kristiansand. Flere kystkommuner, både i Agder og nasjonalt, står i tilsvarende situasjon. Dersom unntaksmulighetene reduseres uten at staten samtidig mobiliserer konkrete virkemidler, finansiering overgangsperiode og veiledning, vil det i realiteten være staten som risikerer manglende måloppnåelse etter vanddirektivet.

Kommunedirektøren støtter intensjonen bak endringene, men understreker at staten må følge opp med nødvendige virkemidler, finansiering, overgangsordning og veiledning. Dersom dette ikke etableres, vil Kristiansand måtte vurdere å redusere miljømålene i våre planverk jfr. §10 i vannforskriften.

Camilla Dunsæd
Kommunedirektør
Sign.

Ragnar Evensen
Byutviklingsdirektør
Sign.

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen signatur.

Vedlegg:

- Vedlegg 1. Høringssvar fra Kristiansand kommune - endringer i vannforskriften
- Vedlegg 2. Høringsbrev om forslag til endringer i vannforskriften
- Vedlegg 3. Høringsnotat om endringer i vannforskriften

Saksutredning

Bakgrunn for saken

Hva endringene innebærer

Vannforskriften gjennomfører EUs vanndirektiv i norsk rett og regulerer forvaltningen av landets vannforekomster. Direktivet stiller krav om at alle vannforekomster skal oppnå god tilstand innen fastsatte frister, og gir begrenset adgang til å utsette disse fristene.

De fire berørte paragrafene endres slik:

§ 8 Frister: Formuleringen «i utgangspunktet» fjernes. Miljømål skal nås innen gjeldende planperiode. Det eksisterende annet leddet – som åpnet for at vesentlige kostnader eller tungtveiende hensyn kunne begrunne utsettelse til neste planperiode – utgår.

§ 9 Utsatte frister: Adgangen til å fastsette utsatt frist begrunnet i tekniske årsaker eller uforholdsmessige kostnader fjernes fra og med planperioden 2028–2033. Etter 2033 kan fristutsettelse kun begrunnes i naturforhold. Dette er den mest inngripende endringen og den som vil ha størst konsekvenser for Kristiansand.

§ 25 Tiltaksprogram: Presiserer og styrker kravene til kontroll med vannuttak og magasinering, herunder krav om regelmessig gjennomgang av relevante tillatelser. Tydeliggjør også hvilke tiltak som skal iverksettes dersom overvåkningsdata indikerer at miljømål ikke nås innen planperioden.

§ 29 Godkjenning av planer: Tiltaksprogrammet skal heretter oversendes Miljødirektoratet sammen med vannforvaltningsplanen, for styrket statlig gjennomgang og nasjonal koordinering.

Unntaksparagraf § 10 i vannforskriften - mindre strenge miljømål

Vannforskriften § 10 åpner for at det kan fastsettes mindre strenge miljømål der tiltak ikke er teknisk gjennomførbare eller er uforholdsmessig kostnadskrevende. Dette kan være et relevant verktøy for noen av de mest krevende vannforekomstene. § 10 gir rom for realistiske mål, ikke fritak fra ansvar. Endring av miljømålet er en faglig krevende prosess og tiltak for å forbedre miljøtilstanden må uansett gjennomføres.

Kommunens sektormyndighetsansvar og rolle som tiltakshaver

Kommunen er sektormyndighet på flere områder som direkte påvirker vannmiljøet. Det betyr at kommunen har myndighet og ansvar for å ivareta vannmiljøet innenfor sine egne fagområder – som vann og avløp, arealplanlegging og jordbruk – og skal bruke sitt regelverk til å stille krav og gjennomføre tiltak slik at miljøtilstanden ikke forringes.

I tillegg er kommunen selv tiltakshaver på en rekke områder, som kommunalt avløp og overvann, småbåthavner, Kristiansand Havn og ulike utbyggingsprosjekter. Som tiltakshaver har kommunen et selvstendig ansvar for å planlegge, drifte og forbedre egne anlegg og virksomheter på en måte som ikke forringer vannmiljøet – og der tilstanden allerede er dårlig, plikter kommunen å sette i verk konkrete tiltak for å oppnå god miljøtilstand i tråd med kravene i vannforskriften.

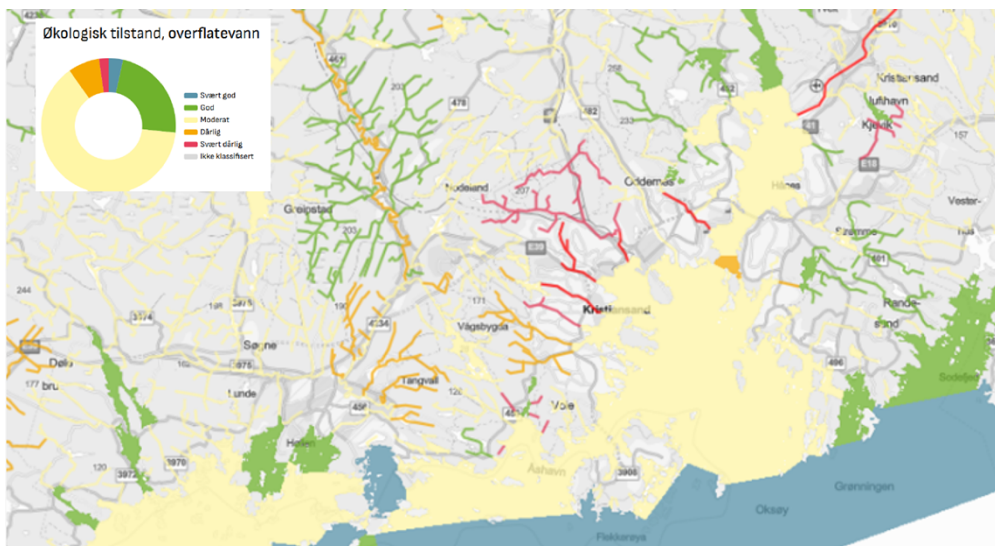
Status for vannmiljø i Kristiansand

I Kristiansand kommune er det 170 vannforekomster med svært varierende tilstand og utfordringsbilde (se figur 1 og 2). En vannforekomst er en avgrenset og betydelig mengde overflatevann (som innsjøer, elver, kystvann) eller grunnvann, definert som en grunnleggende forvaltningsenhet i vannforskriften.

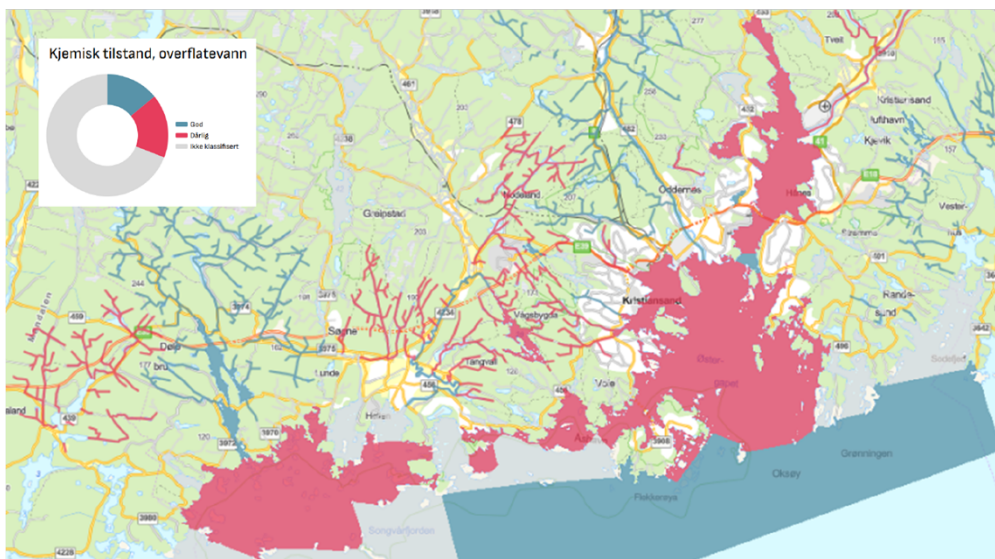
Per i dag er det bare **45** vannforekomster som har **god nok økologisk tilstand og oppnår miljømål**.

Blant de resterende vannforekomstene gjelder følgende:

- **4** har fått utsatt frist etter **§ 9** på grunn av **uforholdsmessige kostnader eller tekniske utfordringer**,
- **3** har fått **mindre strengt miljømål etter § 10** fordi miljømålene vurderes som urealistiske å oppnå,
- **69** har fått fristutsettelse grunnet **naturforhold**,
- **94** har **ikke god nok miljøtilstand** i dag og vil sannsynligvis ikke oppnå fastsatte miljømål innen 2027. Hvordan disse skal håndteres, vil være en del av det pågående arbeidet med regional vannforvaltningsplan for Agder.

Figur 1 Viser økologisk tilstand i vannforekomstene i Kristiansand

Figur 2 Viser kjemisk tilstand i vannforekomstene i Kristiansand. Hele 70 prosent av vannforekomstene er ikke undersøkt for kjemisk forurensning, og det mangler derfor grunnlag for å vurdere kjemisk tilstand.

Situasjonen er særlig krevende i **Kristiansandsfjorden**, hvor flertallet av vannforekomstene ikke oppnår miljømål. Her er utfordringsbildet todelt:

1. aktive forurensningskilder i dag, og
2. omfattende historisk industriforurensning.

Særlig forurensede sjøsedimenter utgjør en betydelig utfordring, både teknisk og økonomisk. Fire av de syv vannforekomstene som er gitt unntak for å nå miljømålene er del av Kristiansandsfjorden.

Et større statlig støttet oppryddingstiltak i perioden 2002–2010 ble gjennomført som et nasjonalt pilotprosjekt, men tiltaket ga ikke tilstrekkelig effekt. Det er behov for ytterligere og mer målrettede tiltak. Dette krever koordinert innsats mellom sektormyndigheter for aktive forurensningskilder og Miljødirektoratet som ansvarlig myndighet for forurensede sedimenter.

Når unntaksmuligheten etter § 9 fjernes, vil Norge etter 2033 være formelt forpliktet til å nå miljømålene i Kristiansandsfjorden, med mindre det fastsettes mindre strengt miljømål etter § 10. I flere områder i fjorden stammer forurensningen fra historisk industrivirksomhet, verftsdrift og havneaktivitet, der ansvarlig forurensere ikke lenger er identifiserbar.

Miljødirektoratet er sektormyndighet for forurensede sedimenter og bør ta initiativ til et nytt, målrettet statlig oppfølgingsprosjekt for forurensede sedimenter i Kristiansandsfjorden. Dette er særlig viktig for kommunen, av hensyn til innbyggernes rett til rent vann, som er et overordnet mål i kommunens samfunnsdel.

Konsekvenser

Endringene i §§ 8 og 9 innebærer at tiltak må gjennomføres raskere enn tidligere, også der kostnadene er høye. Dette vil på sikt være positivt for vannmiljøet, men kan ha negative økonomiske konsekvenser for kommunen som tiltakshaver. Raskere gjennomføring vil også medføre økt administrativ belastning knyttet til planlegging og oppfølging.

Dersom staten ikke etablerer eller styrker finansieringsordninger og nasjonale prioriteringer for forurensede sjøsedimenter og historisk forurensning, risikerer kommunen å stå uten reelle muligheter til å oppnå mål om å sikre rent vann for innbyggerne sine, slik det er vedtatt i kommunens samfunnsdel.

Vurdering

Kommunedirektøren støtter den overordnede målsettingen bak endringene. Vanddirektivet stiller reelle og viktige krav til vannmiljøet i Europa. Det er prinsipielt riktig at unntaksmulighetene gradvis snevres inn slik at de ikke blir en permanent utsettelse av nødvendige tiltak (§§ 8 og 9). Endringene i §§ 25 og 29, som styrker statens rolle i plangjennomgang og kvalitetssikring, vurderes som positive.

Endringene i regelverket vil kunne berøre kommunen både som sektormyndighet (for eksempel innen plan, landbruk, overvann og avløp) og som tiltakshaver (ansvar for egne anlegg og utslipp). Når kostnad og teknisk vanskelighetsgrad ikke lenger er gyldige årsaker til fristutsettelse, kan presset øke for å gjennomføre tiltak raskere, også der kostnadene er høye.

Departementet skriver at endringene ikke antas å medføre nye økonomiske eller administrative konsekvenser av vesentlig betydning. Kommunedirektøren er uenig i denne vurderingen. Kommunedirektøren er bekymret for at endringene i §§ 8 og 9 i praksis vil stille kommunen overfor krav som er vanskelig å innfri innen strammere frister. For kommuner med store historiske forurensningsutfordringer og ansvar for eldre infrastruktur som påvirker vannmiljøet, vil konsekvensene kunne være betydelige.

Utfordringen er ikke unik for Kristiansand. Flere kystkommuner både i Agder og nasjonalt står i tilsvarende situasjon. Kommunedirektøren mener at departementet bør gjennomføre en mer nyansert konsekvensutredning og mener at vannforekomster med gjeldende unntak ikke automatisk skal anses å ha brutt regelverket fra 2034, men at det etableres en strukturert overgangsperiode. Dersom unntaksmulighetene reduseres uten

at staten samtidig mobiliserer konkrete virkemidler og finansiering, vil det i realiteten være staten som risikerer manglende måloppnåelse etter vanddirektivet.

Som planmyndighet må kommunen vurdere konsekvenser for vannmiljøet etter § 4 og § 12 i all planlegging. Høringsnotatet omtaler ikke konsekvenser for kommunens handlingsrom som planmyndighet. Kommunedirektøren legger til grunn at de foreslåtte endringene ikke medfører ytterligere innskrenkninger ut over gjeldende § 12-ramme, men ber departementet presisere og tydeliggjøre dette i veiledning.

Vannforskriften § 10 åpner for at det kan fastsettes mindre strenge miljømål der tiltak ikke er teknisk gjennomførbare eller uforholdsmessig kostnadskrevene. Dette kan være et relevant verktøy for noen av de mest krevende vannforekomstene. Det er en faglig krevende prosess som krever solid dokumentasjon. Kommunedirektøren mener at departementet bør tydeliggjøre i veiledningen hvordan § 10 kan anvendes for vannforekomster med historisk industriforurensning i sjøsedimenter.

Når unntaksmuligheten etter § 9 fjernes, vil Norge etter 2033 være formelt forpliktet til å nå miljømålene i Kristiansandsfjorden, med mindre det fastsettes mindre strengt miljømål etter § 10. I flere områder i fjorden stammer forurensningen fra historisk industrivirksomhet, verfts drift og havneaktivitet, der ansvarlig forurensning ikke lenger er identifiserbar. Det er Miljødirektoratet som er sektormyndighet for forurensede sedimenter og **bør ta initiativ til et nytt, målrettet statlig oppfølgingsprosjekt for forurensede sedimenter i Kristiansandsfjorden**. Dette er særlig viktig for kommunen, av hensyn til innbyggernes rett til rent vann, som er et overordnet mål i kommunens samfunnsdel.

Kommunedirektøren er positiv til endringer i §§ 25 og 29, men vil påpeke at endringene kan medføre økt administrativ belastning, og at dette forutsetter tilstrekkelige ressurser hos kommunene, statsforvalterne og direktoratene.

På denne bakgrunn anbefaler kommunedirektøren at kommunen gir en tydelig høringsuttalelse som støtter formålet bak endringene, men som klart kommuniserer forventningene til statlig ansvar og virkemidler.

Konklusjon (jf. forslag til vedtak)

Kommunedirektøren anbefaler at Kristiansand kommune støtter intensjonen bak forskriftsendringene, men at høringsuttalelsen tydelig formidler at staten må følge opp med konkrete virkemidler, økonomiske ordninger og veiledning for at kravene i den reviderte forskriften skal kunne oppfylles i praksis.

På denne bakgrunn anbefaler kommunedirektøren at høringsuttalelsen legges til grunn som kommunens svar.